

INHOUDSOPGAVE

	pagina
Trouw & Toegewijd voorwoord Klaas van der Kamp	2
Inleiding op de orde van dienst	3
Orde van dienst voor een oecumenische gebedsdienst	6
De acht dagen Meditaties en gebeden	17
Meer materiaal	25
Colofon	26

TROUW & TOEGEWIJD

Dit materiaal is voorbereid door christenen in Jeruzalem. Alleen al hun woonplaats herinnert ons aan de bron waaruit christenen putten en het schatplichtig zijn aan de Semitische regio. De teksten zijn voor ons pas relevant geworden, toen ze via de handelsroutes in het Romeinse Rijk Rome bereikten en zich verder verspreidden naar de Lage Landen.

Het materiaal zet in bij de gemeente van Jeruzalem. Daar vormde zich de kerk. De gemeente was eensgezind. Ze accepteerde - zij het met moeite - de eigen inbreng van Romeinen en Galaten die zich geen Jood meer noemden. Het pleit voor de vroege kerk dat ze die veranderingen een plek heeft gegeven. De gemeente daagt ons zoveel eeuwen later uit tot eenzelfde openheid.

Veel christenen in het Midden-Oosten hebben tegenwoordig een Palestijnse achtergrond. Zij lijden aan de politieke situatie en aan het feit dat ze minderheid zijn. Ze moeten nogal wat woorden gebruiken om zich verstaanbaar te maken als geloofsgemeenschap onder hun eigen volk. En ze zijn net als hun volksgenoten aan handen en voeten gebonden door de muur die midden door de plaatsen loopt die we kennen uit de bijbel. Het is bijzonder om materiaal te ontvangen van deze broeders en zusters en met hun bril opnieuw naar teksten te kijken en samen te bidden.

De belangrijkste tekst komt uit Handelingen 2. Deze tekst laat zien hoe de eerste christenen zich gedragen. Ze onderscheidden zich door volhardend bezig te zijn met de overgeleverde Tora, door het zoeken van de onderlinge gemeenschap, door het brood te breken en door samen te bidden. De voorbereidingscommissie heeft de tekst samengevat met het motto: ze zijn trouw en toegewijd.

De tekst noemt ook het breken van het brood. Waarschijnlijk gaat het in de eerste gemeente om gemeenschappelijke maaltijden waarbij de diaconie naar elkaar belangrijk is. Moge de Week van gebed ons daartoe leiden, dat we al biddend oog hebben voor elkaars behoeften en voor de nood van mensen in Palestina en Israël.

ds. Klaas van der Kamp, algemeen secretaris Raad van Kerken

INLEIDING OP DE ORDE VAN DIENST

Trouw & toegewijd — Handelingen 2:42

Het thema van dit jaar is ons aangeboden door de kerken in Jeruzalem. Het nodigt christenen uit stil te staan bij hun relatie met de moederkerk in Jeruzalem als bron en van daaruit hun eigen situatie opnieuw te bezien. De aardse geloofsgemeenschap te Jeruzalem is een voorafbeelding van het hemelse Jeruzalem waar alle volken verzameld zullen worden rond de troon van het Lam in eeuwige lofprijzing en aanbidding van God.

Deze oecumenische liturgie is bedoeld om het christelijke getuigenis aan het licht te brengen, namelijk liefde in de dienst aan het evangelie en aan de verzoening met God, met de mensheid en de schepping.

Orde van dienst

Het is mogelijk onderdelen van de dienst uit te breiden of in te korten. De gebedsliturgie is verdeeld in: 1. Naderen tot God en elkaar, 2. Het Woord van God vieren, 3. Gebeden om vergeving en vrede, 4. Litanie om eenheid, 5. Wegzending.

In de viering kan muziek uit Jeruzalem worden gebruikt. Deze muziek (tekst en melodie) is te vinden op de website van de Raad onder het kopje 'Extra materiaal vieringen'.

Liederen

Als alternatief voor de liederen in de orde van dienst is mogelijk:

GvL 558 of LvdK 314 (in plaats van Psalm 122);

Iona 19 (*Opstaan*, 2008) of LvdK 265 (in plaats van GvL 528);

Iona 16, LvdK 488 of GvL 609 (in plaats van Laudate omnes gentes);

Opwekkingsbundel 346 of GvL 655 (in plaats van Tussentijds 209);

I Naderen tot God en elkaar

Naar gelang de plaatselijke gewoonte kunnen passende symbolen naar voren gebracht worden tijdens het openingslied. Na de groet heten we in het bijzonder gasten uit andere geloofsgemeenschappen welkom.

II Het Woord van God vieren

De eerste lezing is een psalmgebed, namelijk Psalm 96. Eventueel kiest u in plaats daarvan, of voorafgaand aan het psalmgebed een van de volgende lezingen: Genesis 33:1-4 of Jesaja 58:6-10.

De lezing uit de Handelingen van de Apostelen staat centraal; deze geeft de structuur aan voor het vervolg van de liturgie. Door deze tekst te kiezen, wil het voorbereidingscomité in Jeruzalem accent leggen op de trouw aan het onderricht van de apostelen en op het delen als de sleutel tot de eenheid van christenen. De overweging werkt deze thematiek uit, en benadrukt het belang dat christenen over de hele wereld hun broeders en zusters in Jeruzalem steunen.

Na de overweging is er gelegenheid voor meditatie, in stilte of met muziek. Er is ruimte voor een inzameling voor een passend doel.

III Gebeden om vergeving en vrede

Een symbolische handeling past bij deze gebeden. We opperen een paar mogelijkheden:

a. Er staan verschillende kaarsen voorin. Deze zijn bij de opening binnengedragen. Tijdens iedere belijdenis van tekorten blaast iemand deze één voor één uit, totdat alleen de Christuskaars of Paaskaars nog brandt in een donkere kerk. We delen bij de vredeswens kleine kaarsjes aan de aanwezigen uit.

Een geloofsbelijdenis volgt op de vredeswens, terwijl de kerk nog half donker is. Iemand steekt tijdens elke bede van de Litanie om eenheid de uitgeblazen kaarsen weer aan (met het licht van de Christuskaars of Paaskaars). De aanwezigen nemen de uitgedeelde kaarsen mee naar huis om ze tijdens deze Week van gebed voor de eenheid elke avond te branden. Zij kunnen ze voor hun raam te zetten als voortzetting van deze gebedswake, om te denken aan de christenen in het Heilige Land en voor allen die lijden om het geloof.

b. Van te voren maakt een groep (bijvoorbeeld kinderen of jongeren) een mozaïek, dat in grote stukken gezaagd/gesneden is. Het mozaïek stelt Christus voor of een kruis, een afbeelding van een kerk, of een ander symbool dat de eenheid uitdrukt. Vertegenwoordigers van de aanwezige geloofsgemeenschappen plaatsen tijdens de litanie om eenheid de mozaïekstukken één voor één in een raamwerk, zodat iedereen het zien kan. Aan het eind van de litanie toont het mozaïek de eenheid van allen die tot het Lichaam van Christus behoren, met hun verscheidenheid als een rijke gave die God aan de kerken schenkt.

c. Leden van de aanwezige geloofsgemeenschappen branden wierook na elke belijdenis. We drukken zo Gods genade uit die onze zonden bedekt en ons geneest. Dit gebeurt door een houder met gloeiende kool in het midden van de aanwezigen te plaatsen, of naast de plek waar uit de bijbel wordt gelezen; na elke belijdenis van tekorten brandt de lezer of een ander persoon wat wierook. Dit gebaar drukt de bereidheid uit van de gelovigen, schuld te belijden en het antwoord van Gods genade te ontvangen.

IV Litanie om eenheid

Deze intenties zijn geïnspireerd op de situatie van de kerken in Jeruzalem. Maar ook de plaatselijke situatie kan in intenties onder woorden gebracht worden, zodat blijkt hoe op elke plaats mensen proberen gescheidenheid te overwinnen en volledige zichtbare gemeenschap te bereiken.

V Wegzending

De aanwezigen vragen de zegen van God voor ieder die wordt uitgezonden om het goede nieuws van de verzoening uit te dragen. Een lied besluit de viering.

ORDE VAN DIENST VOOR EEN OECUMENISCHE GEBEDSDIENST

Eén in onderricht van de apostelen, saamhorig-
heid, breken van het brood en gebed

Handelingen 2:42

a=allen; v=voorganger; l=lector

LvdK = Liedboek voor de kerken; GvL = Gezangen voor Liturgie;

I Naderen tot God en elkaar

Openingslied

Psalm 122 (LvdK)

Zingen

Loys Bourgeois 1551

1 Hoe sprong mijn hart hoog op in mij,
toen men mij zeide: „Gord u aan
om naar des HEREN huis te gaan!
Kom ga met ons en doe als wij!”
Jeruzalem, dat ik bemin,
wij treden uwe poorten in,
u, Godsstad, mogen wij ontmoeten!
Jeruzalem, van ver aanschouwd,
wel saamgevoegd en welgebouwd,
o schone stede, die wij groeten.

2 Hoe zijn de stammen opgegaan!
Hier gingen ons de voeten voor
der pelgrims, die de Heer verkoor,
hier, waar uw heilige muren staan!
Jeruzalem, dat ik bemin,
wij treden uwe poorten in
naar 's Heren woord, om zijns naams ere!
zo is het Israël gezegd:
hier zijn de zetels van het recht,
de troon, waar David zal regeren!

3 Bidt heil toe aan dit Vredesoord;
dat die u mint bevredigd zij,
dat vrede in uw wallen zij,
gezegend zij uw muur en poort!
Jeruzalem, dat ik bemin,
wij treden uwe poorten in
om u met vrede te ontmoeten!
Om al mijn broeders binnen u,
om 's Heren tempel wil ik u,
o stad van God, met vrede groeten.

Begroeting

v In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

a Amen.

v Van alle christenen in Jeruzalem aan de gelovigen in (*naam van eigen dorp, wijk of stad*) die toebehoren aan God, de Vader en de Heer Jezus Christus.

Genade zij u en vrede.

a Wij danken God.

Begroeting leden van de aanwezige geloofsgemeenschappen.

Openingsgebed

v Barmhartige en liefdevolle God, die ons schiep naar uw beeld en gelijkenis.

a Daarvoor loven en danken wij u.

v We komen samen in uw naam, om u te smeken de eenheid te herstellen van allen die geloven in uw Zoon Jezus Christus als Heer en Redder van allen.

a O God, hoor ons en erbarm u over ons.

v Open onze oren en harten.

a Amen.

II Het Woord van God vieren

v Wijsheid. Laat ons oplettend zijn!

Lezing uit het Oude Testament

Zingen acclamatie

Bless the Lord my soul (Taizé)

tekst en melodie: J. Berthier
© Ateliers et presses de Taizé

Bless the Lord, my soul,
Prijs de Heer, mijn ziel,

and bless God's ho - ly Name.
en prijs zijn heil' - ge Naam.

Bless the Lord, my soul,
Prijs de Heer, mijn ziel;

who leads me in - to life.
die mij het le - ven geeft.

Psalm 96:1-13

- I 1 Zing voor de HEER een nieuw lied,
zing voor de HEER, heel de aarde.
  - 2 Zing voor de HEER, prijs zijn naam,
verkondig van dag tot dag dat hij ons redt.
  - 3 Maak aan alle volken zijn majesteit bekend,
aan alle naties zijn wonderdaden.
- a Bless the Lord (*herhaling*)

- I 4 Groot is de HEER, hem komt alle lof toe,
geducht is hij, meer dan alle goden.
5 De goden van de volken zijn minder dan niets,
maar de HEER: hij heeft de hemel gemaakt.
6 Glans en glorie gaan voor hem uit,
macht en luister vullen zijn heiligdom.
7 Erken de HEER, stammen en volken,
erken de HEER, zijn majesteit en macht,
8 erken de HEER, de majesteit van zijn naam,
draag geschenken zijn voorhoven binnen.
9 Buig u voor de HEER in zijn heilige glorie,
Huiver, heel de aarde, als hij verschijnt.

a Bless the Lord (*herhaling*)

- I 10 Zeg aan de volken: 'De HEER is koning.
Vast staat de wereld, zij wankelt niet.
Hij oordeelt de volken naar recht en wet.'
11 Laat de hemel verheugd zijn, de aarde juichen,
de zee bruisen en alles wat daar leeft.
12 Laat het veld verblijd zijn en alles wat daar groeit,
laten alle bomen jubelen
13 voor de HEER, want hij is in aantocht,
in aantocht is hij als rechter van de aarde.
Rechtvaardig zal hij de wereld berechten,
de volken oordelen, trouw aan zijn woord.

a Bless the Lord (*herhaling*)

Lezing uit het Nieuwe Testament

Handelingen 2: 42-47

42 Ze bleven trouw aan het onderricht van de apostelen, vormden met elkaar een gemeenschap, braken het brood en wijdden zich aan het gebed. 43 De vele tekenen en wonderen die de apostelen verrichtten, vervulden iedereen met ontzag. 44 Allen die het geloof hadden aanvaard, bleven bijeen en hadden alles gemeenschappelijk. 45 Ze verkochten al hun bezittingen en verdeelden de opbrengst onder degenen die iets nodig hadden. 46 Elke dag kwamen ze trouw en eensgezind samen in de tempel, braken het brood bij elkaar thuis en gebruikten hun maaltijden in een geest van eenvoud en vol vreugde. 47 Ze loofden God en stonden in de gunst bij het hele volk. De Heer breidde hun aantal dagelijks uit met mensen die gered wilden worden.

Lezing uit de evangeliën

Zingen acclamatie

Alleluia

Ancient Syriac Liturgy

Al - le - lu - ia, al - le - lu - ia,
al - le - lu - ia! Our Lord is mer - ci - ful, our Lord is
mer - ci - ful. God's name is for - e - ver praised, God's name is for - e - ver
praised. A - men, al - le - lu - ia!

As taught by Mar Gregorios Yohanna Ibrahim and Bishop Nareg Alemezian

Matteüs 5:21-26

21 Jullie hebben gehoord dat destijds tegen het volk is gezegd: "Pleeg geen moord. Wie moordt, zal zich moeten verantwoorden voor het gerecht." 22 En ik zeg zelfs: ieder die in woede tegen zijn broeder of zuster tekeergaat, zal zich moeten verantwoorden voor het gerecht. Wie tegen hen "Nietsnut!" zegt, zal zich moeten verantwoorden voor het Sanhedrin. Wie "Dwaas!" zegt, zal voor het vuur van de Gehenna komen te staan. 23 Wanneer je dus je offergave naar het altaar brengt en je je daar herinnert dat je broeder of zuster je iets verwijt, 24 laat je gave dan bij het altaar achter; ga je eerst met die ander verzoenen en kom daarna je offer brengen. 25 Leg een geschil snel bij, terwijl je nog met je tegenstander onderweg bent, anders levert hij je uit aan de rechter, draagt de rechter je over aan de gerechtsdienaar en word je gevangengezet. 26 Ik verzeker je: dan kom je niet vrij voor je ook de laatste cent betaald hebt.

a Alleluia (*herhaling*)

Overweging

Muziek of stilte (meditatief)

Collecte

Lied

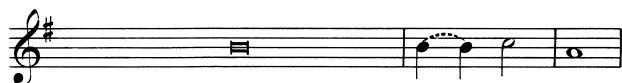
Zingen

Ubi caritas et amor, Deus ibi est (GvL 528)

(eventueel afwisselend voorzang/allen)

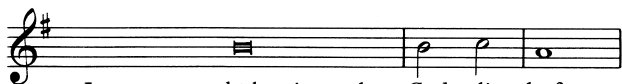
Refrein: U-bi ca - ri - tas et a - mor, - De-us i-bi est!

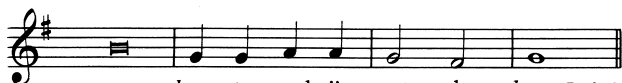
Voorzang: 1. Chris-tus lief-de heeft ons tot een-heid ge-bracht:

laat ons jui - chen en blij zijn in Hem!

Laat ons oprecht beminnen de God die leeft,

en van har - te goed zijn met el - kaar. Refrein

voorzang: 2 Laat ons dus, nu wij hier tezamen zijn
zorgen dat er geen verdeeldheid heerst!
Geen wrok meer, geen onenigheid,
moge Christus in ons midden zijn!

Refrein

voorzang: 3 O Christus, God, toon ons uw heerlijkheid
met uw heiligen die bij U zijn!
Die vreugde zal zuiver zijn en zonder maat,
en duren tot in eeuwigheid!

Refrein

III Gebeden om vergeving en vrede

(zie inleiding voor symbolische handelingen ter begeleiding)

- v** Samen met de kerken in Jeruzalem bidden wij tot de Heer:
Wij hoorden hoe de gelovigen trouw bleven
aan het onderricht van de apostelen
en met elkaar een gemeenschap vormden.
Wij belijden onze onmacht om dat vertrouwen
en die broederschap vast te houden.
Daarom bidden wij:
- a** Ontferm u over ons.
- v** Samen met de kerken in Jeruzalem bidden wij tot de Heer:
Wij hoorden hoe iedereen met ontzag vervuld werd
en dat er veel tekenen en wonderen te zien waren.
Wij belijden een gebrek aan visie dat ons ervan weerhoudt
om de heerlijkheid van uw werken in ons midden te zien.
Daarom bidden wij:
- a** Ontferm u over ons.
- I** Samen met de kerken in Jeruzalem bidden wij tot de Heer:
Wij weten dat alle gelovigen alle dingen gemeenschappelijk
hadden om hen die dat nodig hadden, te steunen.
Wij belijden dat wij vasthouden aan onze eigen belangen,
soms ten koste van de armen.
Daarom bidden wij:
- a** Ontferm u over ons.
- I** Samen met de kerken in Jeruzalem bidden wij tot de Heer:
Wij weten dat de eerste christenen
veel tijd besteedden aan bidden
en dat zij hun huizen openstelden
om gezamenlijk het brood te breken.
Wij belijden dat wij tekort schieten in liefde en edelmoedigheid.
Daarom bidden wij:
- a** Ontferm u over ons.

Bevestiging van vergeving

- I In de profeet Joël lezen wij: 'God zegt: in die laatste dagen zal ik mijn Geest over ieder die de naam van God aanroept, uitstorten en zij zullen worden gered.'

In afwachting van de komst van de Heer wéten wij, dat wij in de Naam van Jezus Christus vergeving krijgen en worden geheeld en vernieuwd.

Vredeswens

- I Christus is onze vrede. Hij heeft ons door zijn dood aan het kruis met God verzoend.

Wij ontmoeten elkaar in zijn lichaam en wij delen zijn vrede.

Moge de vrede van de Heer altijd bij u zijn.

- a En ook met u.

Geloofsbelijdenis

Apostolische Geloofsbelijdenis

Lied

Laudate omnes gentes (Taizé)

The image shows a musical score for the song 'Laudate omnes gentes' by Taizé. It consists of two systems of music, each with a vocal line (treble clef) and a piano accompaniment line (bass clef). The key signature is two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The lyrics are: 'Lau - da - te om - nes gen - tes, lau - da - te Do - mi - num. Lau - da - te om - nes gen - tes, lau - da - te Do - mi - num. Lau -'.

IV Litanie om eenheid

- I** Door Christus is de wereld verzoend met God en ook wij hebben de opdracht tot verzoening.
In Christus' naam leggen wij onze noden voor aan God.
Als wij samen bidden, ieder vanuit zijn eigen traditie:
- a** God, die ons gemaakt heeft: maak onze eenheid zichtbaar en maak de wereld nieuw.
- I** Als wij samen de bijbel lezen, ieder in zijn eigen taal:
- a** God, die ons één maakt: maak onze eenheid zichtbaar en maak de wereld nieuw.
- I** Als wij samen proberen om de vriendschap tussen joden, christenen en moslims te verbeteren en de muren van verschillen en haat te slechten:
- a** Barmhartige God, die ons één maakt: maak onze eenheid zichtbaar en maak de wereld nieuw.
- I** Als wij samen werken aan gerechtigheid en solidariteit waardoor angst zal veranderen in vertrouwen:
- a** Krachtige God, die ons één maakt: maak onze eenheid zichtbaar en maak de wereld nieuw.
- I** Ook als we lijden onder oorlog en geweld, onrechtvaardigheid en ongelijkheid, ziekte en vooroordelen, armoede en hopeloosheid, brengt het kruis van Christus ons dichter bij elkaar.
- a** God die heeft geleden: maak onze eenheid zichtbaar en maak de wereld nieuw.
- I** Samen met de christenen in Jeruzalem zijn wij getuigen van de geboorte van Jezus Christus in Bethlehem, zijn prediking in Galilea, zijn dood en verrijzenis en de uitstorting van de Heilige Geest in Jeruzalem.
Wij smeken u om vrede en gerechtigheid voor ieder.
Dat doen wij met de zekerheid in en de hoop op uw komende Koninkrijk.
- a** Drie-ene God, maak onze eenheid zichtbaar en maak de wereld nieuw.

Onze Vader

(ieder in zijn eigen taal, hieronder de tekst uit de NBV)

- a** Onze Vader in de hemel,
laat uw naam geheiligd worden,
laat uw koninkrijk komen
en uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons vandaag het brood
dat wij nodig hebben.
Vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij hebben vergeven
wie ons iets schuldig was.
En breng ons niet in beproeving,
maar red ons uit de greep van het kwaad.
Want aan u behoort het koningschap,
de macht en de majesteit
tot in eeuwigheid.
Amen.

V Wegzending

- I** Moge de Vader, die trouw is aan zijn beloften
en die ons nooit zal verlaten,
u steunen in uw strijd voor gerechtigheid.
- a** Amen.
- I** Moge de Zoon, die het heilig land door zijn geboorte,
zijn prediking, dood en verrijzenis heeft geheiligd,
u verlossing, vergeving en vrede schenken.
- a** Amen.
- I** Moge de Geest, die de eerste christenen in Jeruzalem
één maakte, u verenigen in vertrouwen,
in het breken van het brood en in gebed,
u inspireren het evangelie te leven en te verkondigen.
- a** Amen.
- I** Moge de enige God - Vader, Zoon en Heilige Geest -
u zegenen en bewaren op uw tocht door het leven
en bij het verkondigen van de blijde boodschap.
- a** Wij brengen dank aan God.

Zegen

a Moge de zegen van vrede en rechtvaardigheid van God met ons zijn.

Moge de zegen van de Zoon, die tranen van droefenis om de wereld huilt, met ons zijn.

Moge de zegen van de Heilige Geest, die ons inspireert tot vergeving en hoop, met ons zijn, nu en tot in eeuwigheid.

Amen.

Slotlied

In Christus is noch west noch oost (Tussentijds 209)

1. In Chris-tus is noch west noch oost
in Hem noch zuid noch noord,
één wordt de mens-heid door zijn troost,
de we-reld door zijn woord.

2 Tot ieder hart, dat Hem behoort,
met Hem gemeenschap vindt.
De dienst aan Hem is 't gouden koord
dat allen samen bindt.

3 Geliefden, sluit u dan aaneen,
vanwaar en wie ge_ook zijt,
als kind'ren om uw Vader heen
en Christus toegewijd.

4 Laat zuid en noord nu zijn verblijd,
Hem prijzen west en oost.
Aan Christus hoort de wereld wijd,
in Hem is zij vertroost.

DE ACHT DAGEN

MEDITATIES EN GEBEDEN

Eerste dag **De kerk in Jeruzalem**

Joël 2:21-22; 28-29

Ik zal mijn Geest uitgieten over al wat leeft

Psalm 46

God is in ons midden in de stad

Handelingen 2:1-12

Toen de dag van het Pinksterfeest aanbrak

Johannes 14:15-21

Dit is de Geest van de waarheid

De Week van Gebed voor de eenheid van de christenen begint in Jeruzalem waar de kerk haar reis begint. Het thema vinden we in Handelingen 2: 42: 'Zij bleven trouw aan het onderricht van de apostelen, vormden een gemeenschap, braken het brood en wijd-den zich aan het gebed.' De vroegste kerk van Jeruzalem werd geboren op Pinksteren toen de Geest van waarheid neerdaalde. Gelovigen die leven uit Pinksteren, leven in eenheid met deze vroegste kerk. Zij is beeld en icoon van eenheid.

De continuïteit met de eerste christengemeenschap is te vinden in de vier kenmerken zoals deze in de tekst uit Handelingen staan. De tegenwoordige kerk van Jeruzalem legt in verbondenheid met de vroegste kerk getuigenis af van het evangelie, vooral in haar strijd tegen ongelijkheid en onrecht. Zij laat zien dat gebed voor eenheid van christenen niet los staat van gebed voor vrede en gerechtigheid.

Gebed

Almachtige en barmhartige God,
met macht verzamelde u de eerste christenen in Jeruzalem, door de gave van de Heilige Geest, tegen de macht van het Romeinse keizerrijk in.

Geef dat wij, evenals de eerste kerk in Jeruzalem, mogen samenkomen om moedig de goede boodschap van verzoening en vrede te prediken en te beleven – tegen ongelijkheid en onrecht in.

Wij bidden in de naam van Jezus Christus, die ons bevrijdt van zonde en dood.

Amen

Tweede dag **Vele ledematen in één lichaam**

Jesaja 55:1-4

Kom naar de wateren

Psalm 85:8-13

Voor wie hem eren is zijn hulp nabij

1 Korintiërs 12: 12-27

Wij zij allen gedoopt in één Geest

Johannes 15:1-13

Ik ben de ware wijnstok

De eenheid van de kerk in Jeruzalem, zoals beschreven in Handelingen, is rijk en divers en niet per se uniform. Zo is de vroege kerk van Jeruzalem model van eenheid in verscheidenheid. Tijdens het eerste Pinksteren zijn mensen van verschillende talen en culturen bijeen. De prediking van Petrus verenigt hen. Zoals Paulus later schrijft: 'Want in één Geest zijn we allen gedoopt tot één lichaam – Joden of Grieken, slaven of vrijen.' Er is lang niet altijd sprake van overeenstemming, zoals bijvoorbeeld tussen Helleense en Hebreeuwse christenen over de bedeling van de Griekse weduwen. De vroegste kerk is in zichzelf één in eenheid met de verrezen Heer. Verscheidenheid is niet hetzelfde als gebrek aan eenheid. Grote diversiteit kenmerkt tot op heden de kerken overal. De christenen van Jeruzalem herinneren ons dat we ledematen zijn van één lichaam en mogen bidden om waardering van de unieke verscheidenheid.

Gebed

God, van wie alle diversiteit van leven uitgaat,
u roept uw kerk als lichaam van Christus op één te zijn in liefde.
Mogen wij steeds dieper onze eenheid
in verscheidenheid leren beleven
en samenwerken in verkondiging en bouw van uw rijk
van grote liefde voor alle mensen.
Laat ons Christus in gedachten houden als de bron
van ons samenleven, altijd en overal.
Wij bidden om verscheidenheid in de eenheid van de Geest.
Amen.

Jesaja 51:4-8

Mijn volk, luister aandachtig naar mij.

Psalm 119:105-112

Uw woord is een lamp voor mijn voet

Romeinen 1:15-17

Verlangen om het evangelie ook in Rome te verkondigen

Johannes 17:6-19

Ik heb aan de mensen uw naam bekend gemaakt

De kerk van Jeruzalem was één in hun gehechtheid aan het onderricht van de apostelen. Dit onderricht is hun getuigenis van het leven, leer, dienstbaarheid, dood en opstanding van de Heer Jezus. Paulus noemt dit eenvoudig: het evangelie. De prediking vindt plaats naar het voorbeeld van de van de Pinksterpreek van Petrus. Hij verbindt de kerk met het bijbelse volk Gods, door de woorden van de profeet Joël. Zo betreft hij ons in het verhaal dat begint bij de schepping.

Gods Woord verzamelt ons en maakt ons één. In de eenheid in verscheidenheid gaat het niet alleen om het onderricht van de apostelen, maar om de verbondenheid daarmee. Dit komt tot uitdrukking in de woorden van Paulus die het evangelie 'de kracht van God tot redding' noemt.

De profeet Jesaja herinnert ons eraan dat Gods onderwijs onscheidbaar is van Gods 'gerechtigheid als licht voor de mensen'. Of in de woorden van de psalmist: 'Uw woord is een lamp voor mijn voeten en een licht op mijn pad.'

Gebed

God van licht, wij danken u voor de openbaring van uw waarheid in Jezus Christus, uw levend woord.

Wij hebben het ontvangen door het onderricht van de apostelen, allereerst in Jeruzalem.

Mogen wij in eenheid groeien in aandacht voor het woord, en samen uw koninkrijk dienen in eenvoud en liefde.

In Christus' naam bidden wij.

Amen.

Vierde dag **Delen: uitdrukking van eenheid**

Jesaja 58:6-10

Is het niet: je brood delen met de hongerigen?

Psalm 37:1-11

Vertrouw op de Heer en doe het goede

Handelingen 4:32-37

Want ze hadden alles gemeenschappelijk

Matteüs 6:25-34

Zoek liever eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid

Kenmerk van continuïteit met de apostolische kerk van Jeruzalem is: 'Trouw aan het onderricht van de apostelen, vormden met elkaar een gemeenschap, braken het brood en wijdden zich aan het gebed.' De kerk van Jeruzalem richt onze aandacht op de consequenties van die trouw: het delen. Handelingen zegt eenvoudig: 'Zij hadden alles gemeenschappelijk. Ze verkochten al hun bezittingen en verdeelden de opbrengst onder degenen die iets nodig hadden.' De continuïteit met de eerste christenen in het delen vormt een uitdaging. Het verbindt de verkondiging van het evangelie met radicale gelijkheid en gerechtigheid voor allen.

Er zijn vele wijzen van delen. Het delen in elkaars lasten, strijd, pijn en lijden, en het delen in elkaars vreugde en succes, gaven en heling. Daarnaast is er het delen van verschillende kerktradities: een 'oecumenische uitwisseling van gaven.' Dit royale delen is de consequentie van ons gebed voor christelijke eenheid.

Gebed

God van gerechtigheid, uw gaven zijn grenzeloos.

Wij danken u dat u ons heeft gegeven wat wij nodig hebben, zodat wij voedsel, kleding en onderdak hebben.

Behoed ons voor de egoïstische zonde van het graaien en inspireer ons instrument te zijn van liefde

als we delen als getuigen van uw royaliteit en gerechtigheid.

Leid ons als Christus' volgelingen

om samen te handelen waar nood is:

de kwetsbaren lijden onder de handen van de machtigen; armoede en werkeloosheid levens vernietigen.

In de naam van Jezus, in eenheid met de Heilige Geest.

Amen.

Exodus 16:13b-21a

Dit is het brood dat de Heer u te eten geeft

Psalm 116:12-14; 16-18

U wil ik een dankoffer brengen

1 Korintiërs 11:17-18; 23-26

Doe dit om mij te gedenken

Johannes 6:53-58

Dit is het brood dat uit de hemel is neergedaald ...

Samen brood breken symboliseert voor christenen vriendschap, vergeving en verbondenheid. In het breken van brood bieden wij een perspectief van eenheid in een verdeelde wereld als een boodschap van hoop voor alle mensen.

Maar al doende ervaren wij ook een pijnlijk gebrek aan eenheid.

Vandaag breken christenen in Jeruzalem vol hoop brood waar eens het laatste avondmaal plaats vond.

God geeft in Exodus precies wat zijn bevrijde mensen nodig hebben: manna, brood om dankbaar voor te zijn.

Wij worden volgens Paulus het lichaam van Christus door het brood te breken. Zo gedenken wij Christus. Door brood te breken. Wij krijgen zo deel aan volkomen leven dat we mogen uitdragen door hoop te delen met elkaar.

Gebed

God van hoop,

wij danken u voor het laatste avondmaal waar we in de Geest het levende brood, uw Zoon Jezus Christus, ontmoeten.

Vergeef ons dat wij deze gave niet waard zijn omdat wij in gebrokenheid leven.

Wij vragen u de komst te bespoedigen van de dag, waarop uw hele kerk samen brood breekt.

Geef dat wij steeds meer leren om mensen te worden die de wereld in dankbaarheid dienen.

Dat vragen wij in Jezus' naam.

Amen

Jona 2:1-9

Het is de Heer die redt!

Psalm 67:1-7

Dat de volken u loven, God!

1Timoteüs 2:1-8

Bidt voor alle koningen en gezagsdragers ...

Matteüs 6:5-15

Laat uw koninkrijk komen en uw wil gedaan worden ...

Het vierde kenmerk van de vroegste kerk van Jeruzalem is het gebed, dat door christenen in Jeruzalem en elders nog steeds wordt ervaren als een bron van kracht tegen onrecht en ongelijkheid.

Jona probeerde Gods opdracht te ontlopen. Zijn berouwvolle gebed leidt tot zijn dramatische verlossing uit de buik van de vis, zodat hij zijn profetische opdracht kan uitvoeren. De psalm roept ons op om Gods heerschappij over alle volken te verkondigen. De brief van Paulus aan Timoteüs spoort ons aan vooral te bidden voor machthebbers, opdat wij in vrede mogen leven. We bidden voor eenheid in alle opzichten.

Een leven gevoed door gebed is in lijn met de opdracht in het evangelie naar Matteüs. Hij vat de kracht van het gebed samen in het Onze Vader, een gebed dat ons samenbindt tot mensen die aan Gods Koninkrijk op aarde werken.

Gebed

Heer onze Vader, het doet ons goed

dat in alle tijden, plaatsen en culturen mensen tot u bidden.

Wij danken u voor het voorbeeld van uw Zoon Jezus Christus, die ons leerde naar uw Koninkrijk te verlangen.

Leer ons beter gezamenlijk te bidden

zodat we ons altijd bewust zijn van uw leiding en bemoediging in vreugde en zorg, door de kracht van de Heilige Geest.

Amen

Zevende dag **Leven vanuit de opstanding**

Jesaja 60:1-3; 18-22

Je zult je muren Redding noemen, en je poorten Faam

Psalm 118:1; 5-17

Ik zal niet sterven maar leven

Romeinen 6:3-11

... wij zijn gedoopt in zijn dood ... om een nieuw leven te leiden

Matteüs 28:1-10

Daarop zei Jezus: Wees niet langer bang ...

De eerste christenen putten hoop uit de levende kracht van de ver-
rezen Christus en die is er nog steeds, hoe moeilijk het ook is. Het
licht en de hoop van de opstanding veranderen alles, zoals Jesaja
zegt: duisternis wordt een licht voor alle volken.

De kracht van de opstanding begint in Jeruzalem en roept alle vol-
ken op tot een nieuw leven zonder geweld.

In de psalm zingen we dat we niet sterven maar leven als teken van
Gods niet-aflatende liefde. Paulus schrijft dat we in de doop zijn
gestorven met Christus, en met hem opgestaan. Daarom leven we
– wat er ook gebeurt – vanuit hoop, liefde en geduld. Voor christe-
nen is de opstanding een werkelijkheid van waaruit ze leven.

Vanuit Jeruzalem zendt de opgestane Heer groeten naar zijn leer-
lingen. Door de eeuwen heen roept Hij hen hem zonder vrees te
volgen.

Gebed

God van weduwen, wezen en vreemdelingen -

in een wereld vol wanhoop, brengt uw Zoon

hoop op menselijkheid en vernieuwing van de aarde.

Blijf uw kerk sterken en samenbinden

als zij worstelt met vernietigende krachten in deze wereld,

waar geweld tegen de schepping en de menselijkheid

de hoop verduisteren op het nieuwe leven dat u biedt.

We bidden in de naam van de opgestane Heer,

in de kracht van de Geest.

Amen

Achtste dag **Oproep tot dienst van verzoening**

Genesis 33:1-4

Ezau rende Jacob tegemoet, sloot hem in de armen

Psalm 96:1-13

Zeg aan de volken: 'de Heer is Koning!'

2 Korintiërs 5:17-21

God ... heeft ons door Christus met zich verzoend

Matteüs 5:21-26

Laat je gave dan bij het altaar achter ga je eerst met die ander verzoenen ...

In de realiteit van gebrokenheid en onrecht vraagt de kerk van Jeruzalem ons: waartoe zijn we dan geroepen?

Ze geeft als antwoord in overweging: We zijn in de eerste plaats geroepen tot verzoening op vele niveaus: verzoening tussen kerken, zodat de kerk een teken en instrument kan zijn om politieke en structurele gebrokenheid en onrecht te helen, voor een groeiend begrip tussen mensen met verschillende geloven en zonder. In ons persoonlijk en in ons gezinsleven moet verzoening ook weerklank vinden.

Jacob en Ezau zijn broers die van elkaar vervreemd zijn. Hun verzoening komt zelfs waar je strijd zou verwachten.

In Christus wil God zich met mensen verzoenen. Paulus beschrijft dat als een nieuw leven. Als wij ons verzoenen maakt God alles nieuw. We weten dat het goede nieuws ons vraagt om een andere manier van leven. Als wij om eenheid bidden, is dat een roep om verzoening en dat vraagt om doortastend handelen.

Gebed

God van vrede, we danken u dat u uw Zoon Jezus hebt gezonden, zodat we in hem verzoend mogen zijn met u.

Laat ons metterdaad dienaren van verzoening zijn in onze kerken.

Help ons zo volken te verzoenen, vooral in uw Heilig Land – waar u de scheidingsmuur afbreekt tussen volken.

Verenig iedereen in het lichaam van Christus.

Moge onze eenheid de verzoening dienen van uw hele schepping.

We bidden u in de kracht van de Heilige Geest.

Amen.

MEER MATERIAAL

De website www.raadvankerken.nl biedt meer materiaal over de Week van gebed. U vindt bij publicaties het materiaal van 2011; bij archief vindt u het materiaal van voorgaande jaren. Bij het materiaal van 2011 vindt u in ieder geval de volgende trefwoorden.

Gebeden : Enkele voorbeelden van gebeden.

Liederen : Suggesties voor liederen passend bij het thema en aansluitend bij deze liturgie.

Meditaties : Enkele meditaties over Handelingen 2.

Jeruzalem : Informatie over de oecumenische situatie in Jeruzalem.

Liederen : Een scan van de liederen die verzameld zijn door de kerkleiders uit Jeruzalem.

Kinderen/tieners : Suggesties om het thema met kinderen/tieners aan te pakken.

Vertalingen : Handelingen 2 in andere talen, waaronder diverse Nederlandse streektalen.

Materiaal Evangelische Alliantie

In de voorbereiding voor de Week van Gebed hebben de Raad van Kerken en de Evangelische Alliantie samengewerkt. Ook de EA roept kerken in Nederland op om rond de Week van Gebed plaatselijk samenwerking te zoeken en zo mogelijk in gezamenlijkheid gebedsbijeenkomsten te organiseren. Net als de Raad van Kerken heeft de EA verschillende materialen beschikbaar om deel te nemen aan de Gebedsweek, passend bij ieders belevingswereld: gebedsfolders voor kinderen, jongeren en volwassenen, een handleiding met preekschetsen en uitgewerkte liturgieën; een kinder- en tienerpakket waarmee bijvoorbeeld een zondagsschoolles of tieneravond voorbereid kan worden. Voor meer info en het bestellen van materialen kunt u terecht op www.weekvangebed.nl.

Kaarten

De Raad van Kerken in Nederland en de Evangelische Alliantie brengen samen twee verschillende kaarten uit: een kaart met de tekst 'God luistert ook naar stilte' en een kaart met het woord 'Amen'. U kunt de kaarten bestellen bij beide organisaties.

COLOFON

Vorbereiding materiaal

Op uitnodiging van de Commissie van Geloof en Kerkorde van de Wereldraad van Kerken en de Pauselijke Raad voor de bevordering van Christelijke Eenheid is het materiaal voor de Week van gebed voor de eenheid van de christenen 2011 voorbereid door christenen in Jeruzalem.

De projectgroep Week van gebed van de Raad van Kerken vertaalde en bewerkte de aangeboden teksten.

Samenstelling projectgroep

Geert van Dartel
Christien Duhoux-Rueb
Magda Frijns
Leo van der Klaauw
Gert Landman
Rietje de Vreeze
Anneke van Wijngaarden-Junge

Eindredactie

Marrit Bassa
Klaas van der Kamp

Beeld omslag

Henk Pietersma/Lily Burggraaff, 'Sterke verhalen', Jongbloed
(© Henk Pietersma)

Ontwerp omslag

Marijke Kamsma—bliksemzwart.nl